

T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Sayı : 22383
Tarih : 14.11.2022

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Vergi Usul Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifim gerekçesi ile birlikte ekte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla arz ederim. 14/11/2022

Av. Abdullah Koç
HDP Ağrı Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	
Esas Komisyon	Plan ve Bütçe
Tarih: 16 Kasım 2022	Esas No: 2/4721

T B M M KANUNLAR VE KARARLAR BSK LİGİ
14 Kasım 2022
Numara:

T B M M GENEL EVRAK
14 Kasım 2022
No: 112574

GENEL GEREKÇE

Vergi Usul Kanununun mükerrer 298. Maddesine göre; yeniden değerlendirme oranı, yeniden değerlendirme yapılacak yılın ekim ayında bir önceki yılın aynı dönemine göre Yurtiçi Üretici Fiyatları Genel Endeksi'nde (Yİ-ÜFE) meydana gelen ortalama fiyat artış oranıdır. Bu oran, Ekim ayı enflasyon rakamı da belli olduğunda hesaplanabilir hale gelmektedir.

Yüksek enflasyon dönemlerinde Yeniden Değerleme Oranı toplumun her kesimini doğrudan ve önemli düzeyde etkileyen bir nitelik kazanmaktadır. Özellikle bu yıl pek çok kişi yeniden değerlendirme oranı kavramı ile daha yakından tanışmak zorunda kalacaktır. Çünkü, vergi, ceza, harç, tarife ve benzeri kalemlere ilişkin maktu tutarlardaki yıllık artışlarda yeniden değerlendirme oranı esas alınmaktadır.

2022 yılı yeniden değerlendirme oranı 1984 yılından beri uygulanan ve hesaplanan bu oran açısından yeni rekora ulaşma potansiyelini fazlası ile bünyesinde taşıyor. Mevcut mevzuat ve veriler ışığında, 2022 yılı için gerçekleşecek bu kadar yüksek yeniden değerlendirme oranı vatandaşın MTV, emlak vergisi ve diğer vergi kalemleri ile harç ve trafik cezaları başta olmak üzere diğer pek çok idari para cezası ve yüksek araç muayene ücretleri altında ezilmesi anlamına gelecektir. Yüksek YDO ile vergi ve cezaları yüksek oranda artırmak aynı zamanda 2022 yılının yüksek enflasyonunun bir kısmını 2023 yılına sürüklemek anlamına da gelmektedir.

2022'deki vergi, harç ve cezalara uygulanacak zam oranının belirlenmesinde kullanılan ve 2021'de yüzde 9,11 olan yeniden değerlendirme oranı 2022'de yüzde 36,20 olarak belirlenmişti.

- Otomobil grubu için en düşük MTV tutarı 109 liradan 136 liraya çıktı. En yüksek MTV tutarı ise 50 bin 107 liradan 62 bin 633 liraya yükseldi.

- Motor silindir hacmi 1300 cc ve altı 1-3 yaş otomobillerin motorlu taşıtlar vergisi (MTV), 2022'de 1313 lira ile 1576 lira arasında değişti.

- Aynı yaşta, motor silindir hacmi 1301-1600 santimetreküp otomobillerin vergisi de 2 bin 287 lira ile 2 bin 746 lira arasında oldu. 4001 santimetreküp üzerinde motor silindir hacmine sahip otomobillerin vergisi ise 57 bin 415 lira ile 62 bin 633 lira arasında hesaplandı.

- Yıllık vergi tutarı, 1-6 yaş minibüslerde 1570 lira, aynı yaştaki 25 kişiye kadar otobüslerde 3 bin 965 lira, 1500 kilografa kadar kamyonet, kamyon ve benzeri araçlarda 1408 lira olmuştu.

İndirim yalnızca MTV'de yapıldığı için diğer vergi, harç ve cezalarda yeniden değerlendirme oranı yüzde 36,2 olarak uygulanmaya devam edildi. Buna göre:

- Emniyet kemeri kullanmamanın cezası 2021'de 144 TL iken 2022'de 196 TL'ye, kırmızı ışıkta geçmenin, cep telefonu ile konuşmanın ve muayenesiz araç kullanmanın cezası 314 TL'den 427 TL'ye çıkmış oldu.

- Ehliyetsiz araç kullanmanın cezası 2698 TL'den 3.674 TL'ye çıkarken, sahte plaka takmanın cezası da 6687 TL'den 9 bin 107 liraya yükseldi.

Resmi Gazete'de yayımlanan Hazine ve Maliye Bakanlığı Muhasebat Genel Müdürlüğü Genel Tebliği ile değerli kağıtların 2022'de uygulanan satış bedelleri de yeniden tespit edilmişti. Buna göre:

- Noter kağıdı 25, pasaport 225, değiştirme nedeniyle düzenlenen Türkiye Cumhuriyeti kimlik kartı 37,5, kayıp nedeniyle düzenlenen Türkiye Cumhuriyeti kimlik kartı 75, sürücü belgeleri 280, motorlu araç tescil belgesi 250 lira bedelle temin edildi.

- Mobil telefon aboneliğinin ilk tesisinde alınan maktu vergi yeniden değerlendirme oranı olan yüzde 36,20 artırılarak 117 lira oldu.

492 sayılı Harçlar Kanununa bağlı tarifelerde yer alan maktu harçlar da yeniden değerlendirme oranında yeniden düzenlendi.

2022'de mahkemeye başvurma harçları 37 liradan, icraya başvurma harçları 80,70 liradan başladı. İflasın açılması veya konkordato isteğiyle masaya katılma harcı 133 lira oldu.

2022 için belirlenen yüzde 36,2'lik yeniden değerlendirme oranı sonrası pasaport, ehliyet ve tapu harçlarındaki değişimler şöyle olmuştur:

- 180 TL olan pasaport defteri ücreti 225 liraya çıktı.
- 6 aya kadar olan pasaport harcı 227 liradan 309 liraya yükseldi.
- 1 yıllık pasaport harcı 331 liradan 450 liraya,
- 2 yıllık pasaport harcı 542 liradan 738 liraya,
- 3 yıllık pasaport harcı 770 liradan 1048,7 liraya,
- 3 yıldan uzun süreli pasaport harçları ise 1085 liradan 1478 liraya çıktı.
- Ehliyet harçları ise A sınıfı için 271 liradan 369 liraya,
- B sınıfı için 820 liradan 1116,8 liraya,
- F ve H sınıfı için de 271 liradan 369 liraya çıktı.

Emlak vergi değerleri, 2022'de bu yıla ait yeniden değerlendirme oranının yarısı (yüzde 18,10) kadar artırılarak hesaplandı. Buna göre:

- Ülke sınırları içinde bulunan mesken nitelikli taşınmazlardan bina vergi değeri 6 milyon 173 bin liranın üzerinde olanlar değerli konut vergisine tabi oldu.
- Vergi oranlarına esas mesken nitelikli taşınmaz değerlerinin alt ve üst sınırları da yeni yıl için yeniden değerlendirme oranının yarısı kadar yükseldi.
- Bu kapsamda, vergi oranlarına esas mesken nitelikli taşınmaz değerlerinin alt ve üst sınırları 6 milyon 173 bin lira ile 9 milyon 260 bin lira arasında olanların (bu tutar dahil) 6 milyon 173 bin lirayı aşan kısmı için binde 3 olarak tespit edildi.
- Söz konusu taşınmazlardan değeri 12 milyon 347 bin liraya kadar olanların (bu tutar dahil) 9 milyon 260 bin lirası için 9 bin 261 lira, fazlası için binde 6'lık oran belirlendi.
- Değeri 12 milyon 347 bin liradan fazla olanlarda sınır, bu tutar için 27 bin 783 lira, fazlası için ise binde 10 olarak hesaplandı.

Ekim ayı enflasyon verileriyle birlikte 2023 yeniden değerlendirme oranları da belli oldu. 2023 için uygulanacak yeniden değerlendirme oranı yüzde 122,9 oldu. Ekim ayında Yurt İçi Üretici Fiyat Endeksi (Yİ-ÜFE) 12 aylık ortalamalara göre yüzde 122.93 oranında artış gösterdi. Cumhurbaşkanı, Vergi Usul Kanunu kaynaklı artırma veya azaltma yetkisini kullanmazsa 2023 yılında vergi ve harçlar yüzde 122.93 oranında artacak. Yeniden değerlendirme oranıyla 2023 yılında 4 yıl ve daha fazla süreli pasaportların ücreti 3 bin 294 liraya, pasaport defter ücreti 543.4 liraya, yurt dışından telefon getirme harcı 6 bin 90 liraya yükseldi.

En düşük trafik cezası 953 liraya yükselirken icraya başvurma harcı 179 lira, iflas harcı 296 lira, şahıs şirketi ticaret sicil harcı ise 3 bin 853 lira olarak uygulanacak. Yeni yılda emniyet kemeri takmamanın cezası, 196 liradan 437 liraya, kırmızı ışıkta geçmenin cezası, 427 liradan 952 liraya çıkacak. Trafikte hız sınırını yüzde 10 ile yüzde 30 arasında aşan sürücülere 952 lira, yüzde 30 ile yüzde 50 arasında aşanlara bin 980 lira ve yüzde 50 aşanlara 4 bin 64 Lira ceza kesilecek. Alkollü araç kullanmanın cezası da 4 bin 64 lira ile 8 bin 190 lira arasında değişecek.

Yeniden değerlendirme oranı TÜİK'in Ekim ayında açıkladığı on iki aylık yurt içi üretici fiyat endeksine göre belirleniyor. Hazine ve Maliye Bakanlığı ise bir Tebliğ ile bu oranı kamuoyuna Resmi Gazetede ilan ediyor. Vergi Usul Kanunu uyarınca Cumhurbaşkanının, vergi ve harçlarda yeniden değerlendirme oranını yüzde 50 azaltma ve yüzde 50 artırma yetkisi bulunuyor. Motorlu Taşıtlar Vergisi'nde ise Cumhurbaşkanının artırma yetkisi yüzde 50 olmakla birlikte, indirme yetkisi yüzde 80 düzeyinde. Cezalarda ise ilan edilen yeniden değerlendirme oranları değiştirilemiyor.

2023 yılı vergi, harç ve ceza artışlarında dikkate alınacak 2022 yılı yeniden değerlendirme oranının yüksekliğine ilişkin TBMM'nin gerekli mevzuat düzenlemesi için harekete geçmesi gerekmektedir.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- Vergi, ceza ve harçlarda 2023 yılı için Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği'ne göre yeniden değerlendirme oranı yüzde 0 olarak belirlenmelidir. Bu teklifle, yeni yılda Motorlu Taşıtlar Vergisi, trafik cezaları, ehliyet ve pasaport harçları, yurt dışından getirilen telefonlara uygulanan harçlar ile vb. tüm vergi kalemlerinde zam yapılmamasını düzenleyen bir Kanun Teklifi öngörülmektedir.

Vergi ve vergi ile ilgili cezalarda Cumhurbaşkanına geniş yetkiler verilmiştir. Maktu vergi tutarları konusunda örneğin Motorlu Taşıtlar Vergisi, Damga Vergisi, Harçlar, Emlak Vergisi, Çevre Temizlik Vergisi gibi alanlarda Cumhurbaşkanının geniş yetkileri vardır. Bu yetkiler kullanıldığı takdirde yüksek orandaki 2022 yılı yeniden değerlendirme oranı nedeniyle 2023 yılı vergi ve vergi kanunlarında yer alan cezaların artış oranı düşürülebilir. Ancak, araç muayene ücretleri, trafik para cezaları ve daha pek çok idari para cezasında Cumhurbaşkanına verilmiş artırma veya eksiltme yetkisi yoktur. Bu nedenle, araç muayene ücreti ve para cezalarında muazzam artışlar söz konusu olacaktır. Bunu önlemenin tek yolu, konuya ilişkin olarak yaşanan olağanüstü ekonomik durumu dikkate alan bir kanuni düzenleme yapılmasıdır.

MADDE 2- Yürürlük maddesidir.

MADDE 3- Yürütme maddesidir.

VERGİ USUL KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA İLİŞKİN KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanununa aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 35- 2022 yılı için mükerrer 298 inci maddede yer alan yeniden değerlendirme oranının tespitine ilişkin hüküm uygulanmaz ve 2023 yılında yeniden değerlendirme oranı %0 olarak belirlenir.”

MADDE 2- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.